СТАНОВИЩЕ

от **проф. д-р Бисер Йорданов Кръстев**,
Висше училище по агробизнес и развитие на регионите – гр. Пловдив

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на **академичната длъжност "доцент"** в област на висшето образование **3. „Социални, стопански и правни науки"**, професионално направление **3.8. „Икономика"**, научна специалност **„Одит и финансов контрол**"

В конкурса за заемане на академичната длъжност "доцент", обявен в Държавен вестник, брой 89 от 24.10.2025 г. и на сайта на ВУАРР – гр. Пловдив за нуждите на катедра „Икономика и финанси" към Департамент по икономика и управление, като единствен кандидат участва **гл. ас. д-р Кирил Димитров Димитров**.

1. Кратки биографични данни

Главен асистент д-р Кирил Димитров Димитров е роден на 11.01.1989 г. в гр. Пловдив. Завършва висшето си образование в СА „Д. А. Ценов" – гр. Свищов, където през 2014 г. придобива ОКС „Магистър" по специалност „Стопански и финансов контрол". През 2018 г. защитава дисертационен труд на тема: „Банковото кредитиране в България след приемането в ЕС" и придобива ОНС „доктор" по научна специалност „Финанси, застраховане и осигуряване" във Висше училище по застраховане и финанси – гр. София.

Участникът в конкурса има богат професионален опит в областта на банковото кредитиране, финансовия контрол, одита и управлението на риска. Той е придобит в три търговски банки, в които е работил през периода 2011-2020 г., както и в одиторското дружество „Одит Корект" ООД от месец януари 2020 г. до месец октомври 2023 г. В момента гл. ас. д-р Кирил Димитров е финансов контрольор на три държавни дружества. Той е управител на счетоводно-одиторското дружество „Макрофинанс" ЕООД от месец юни 2022 г. и на консултантската компания ДЗЗД „Интернешънъл Кънсълтинг" от месец април 2023 г. до момента. От началото на 2024 г.

започва работа като асистент, а от 01.07.2024 г. заема академичната длъжност „главен асистент“ във ВУАРР – гр. Пловдив.

2. Общо описание на представените материали

Кандидатът гл. ас. д-р Кирил Димитров Димитров участва в конкурса със следните публикации:

- Монографии – 2 броя;
- Книга на базата на защитен дисертационен труд – 1 брой;
- Статии – 1 брой;
- Научни доклади – 8 броя.

Двете монографии, както и книгата на базата на защитен дисертационен труд, са публикувани на български език. От останалите научни публикации 1 статия и 6 доклада са публикувани на български език, а 2 от докладите са публикувани на английски език. Кандидатът за заемане на академичната длъжност „доцент“ е самостоятелен автор на всяка от представените за участие в конкурса публикации.

Количеството и качеството на научната продукция на кандидата съответства напълно на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“. Не открих плагиатство в представените от него научни трудове. Спазени са изцяло изискванията на Глава трета, Раздел III от Правилника за прилагане на закона за развитието на академичния състав във ВУАРР.

3. Отражение на научните публикации на кандидата в литературата (известни цитирания)

Кандидатът за заемане на академичната длъжност „доцент“ е представил справка за цитиранията на негови публикации от други автори. Общият брой на цитиранията е 9, като 3 от тях са направени от български автори, а 6 – от чуждестранни автори. Една от публикациите е цитирана 8 пъти, а друга – 1 път. Една от публикациите е цитирана 1 път в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация. Две от публикациите са цитирани 8 пъти в нереферирани списания с научно рецензиране.

4. Обща характеристика на дейността на кандидата

4.1. Учебно-педагогическа дейност (работа със студенти и докторанти)

През последните години гл. ас. д-р Кирил Димитров е провеждал лекции и упражнения във ВУАРР – гр. Пловдив по следните учебни дисциплини: „Международни одиторски стандарти“, „Международни счетоводни стандарти“, „Одит на проекти“, „Одит на финансов отчет“,

„Счетоводство в нематериалната сфера“ и „Банково счетоводство“.

4.2. Научна и научно-приложна дейност

След подробното запознаване с научната и научно-приложна дейност на кандидата за заемане на академичната длъжност „доцент“ считам, че тя може да се определи като успешна. Това заключение се базира на следните обстоятелства:

Първо, гл. ас. д-р Кирил Димитров е представил достатъчна като обем научна продукция, която превишава минималните национални изисквания за професионално направление 3.8. Икономика. При минимално изискуеми 400 точки той е отчел общо 470 (50 точки по група показатели „А“ поради успешно защитен дисертационен труд, 100 точки по група показатели „В“ поради представен хабилитационен труд – монография, 265 точки от други публикации по група показатели „Г“ и 55 точки от цитирания по група показатели „Д“).

Второ, в представените от гл. ас. д-р Кирил Димитров публикации са изследвани актуални и значими за науката и практика проблеми, свързани с еволюцията на одита в условията на ускоряваща се дигитална трансформация на бизнеса, развитието на одита на криптоактиви и блокчейн транзакции, приложението на международните одиторски и счетоводни стандарти в България, предизвикателствата пред банковото кредитиране и вътрешния контрол в банките. Сравнително доброто равнище на цитируемост на публикациите на кандидата свидетелства, че научните му постижения и резултати са разпознаваеми сред научната и професионална общност в страната и чужбина.

Трето, гл. ас. д-р Кирил Димитров заема ръководни позиции в една консултантска компания и в едно счетоводно-одиторско дружество. Той прилага натрупания в тях управленски опит в образователния процес при обучението на студентите.

4.3. Приноси (научни, научно-приложни, приложни)

Основните научни приноси на гл. ас д-р Кирил Димитров могат да се обособят в две групи: научно-теоретични и научно-приложни.

Към **научно-теоретичните приноси** се причисляват следните:

1. Извършен е задълбочен теоретичен анализ на същността, характеристиките и основните проявления на цифровата икономика, като е изяснено нейното въздействие върху одиторските процеси, инструментариума и организационните модели на одита;
2. Анализирана е еволюцията на одиторските практики в условията на

дигитализация, като е обоснован преходът от традиционен, периодичен одит към проактивен, непрекъснат и базиран на данни одит;

3. Идентифицирани са новите изисквания към професионалните компетенции на одиторите, произтичащи от внедряването на технологии като изкуствен интелект, анализ на големи данни и блокчейн;
4. Извършен е цялостен анализ на същността, характеристиките и видовете криптоактиви, както и на принципите на функциониране на блокчейн технологията, като е изяснено тяхното отражение върху финансовото отчитане и одиторските процедури;
5. Систематизирани са регулаторните режими и международните стандарти, приложими към криптоактивите и блокчейн транзакциите (МСФО, МСА, Регламент MiCA, насоки на FATF и др.), като са идентифицирани основните празноти и несъответствия в нормативната рамка;
6. Идентифицирани и класифицирани са одиторските рискове, произтичащи от спецификата на криптоактивите, включително рискове по отношение на съществуване, притежание, оценка, пълнота, сигурност и регулаторно съответствие;
7. Анализирани са предизвикателствата и затрудненията при прилагането на Международните одиторски стандарти в България, като е отчетено влиянието на нормативната и институционалната среда върху качеството на одита;
8. Изследвани са проблемите, свързани с адаптацията на международните стандарти към националния икономически и правен контекст и произтичащите от това рискове за съпоставимостта и надеждността на одиторските проверки;
9. Изследвана е ролята на прозрачната и надеждна финансова отчетност като фактор за изграждане на доверие у инвеститорите и заинтересованите страни и са анализирани механизмите за повишаване на отчетността и интегритета в корпоративните практики, включително ролята на вътрешния контрол и одита.

Научно-приложните приноси могат да се обособят в следните направления:

1. Разработен е концептуален модел за оценка на влиянието на цифровите технологии върху качеството, ефективността и надеждността на одиторските проверки, който интегрира технологични, организационни и професионални фактори;
2. Анализирани са етичните и регулаторните предизвикателства,

свързани с автоматизацията на одиторските дейности и използването на интелигентни одиторски инструменти, като е обоснована необходимостта от адаптация на професионалните стандарти и етичните правила;

3. Разработена е интегрирана методологична рамка за одит на криптоактиви и блокчейн транзакции, обхващаща етапите на планиране, оценка на риска, избор на одиторски процедури и събиране на одиторски доказателства;
4. Предложени са конкретни одиторски техники за верификация на блокчейн транзакции, включително използване на blockchain explorers, криптографска верификация, анализ на смарт договори и подходи за доказване на резерви (Proof of Reserves);
5. Обоснована е необходимостта от адаптация на вътрешния и външния одит към децентрализираната финансова среда, като са формулирани практически насоки за одитори, регулатори и контролни органи;
6. Оценено е влиянието на МСФО 9 върху финансовото отчитане и управлението на кредитния риск, като са анализирани последиците за одиторската практика и вътрешния финансов контрол;
7. Формулирани са практически насоки за повишаване на качеството на одита и за по-ефективно прилагане на международните счетоводни и одиторски стандарти;
8. Обоснована е необходимостта от интегриране на принципите на устойчивото развитие и ESG критериите в счетоводната и одиторската практика и са разкрити възможностите за използване на одита като инструмент за повишаване на корпоративната отговорност и дългосрочната устойчивост на организациите.

5. Оценка на личния принос на кандидата

В резултат на внимателното запознаване с предоставените от участника в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ материали мога да обобщя, че давам много висока оценка на личния му принос за развитието на теорията и практиката в областта на одита и финансовия контрол в условията на дигитална трансформация на бизнеса, съпътстваща процеса на прилагане на международните одиторски и счетоводни стандарти у нас.

6. Критични бележки

Нямам критични бележки към кандидата. Препоръчвам му в бъдеще да продължи да популяризира изследванията си в избраната от него научна

област, като публикува част от тях в реферирани и индексирани издания, включени в световноизвестни бази данни с научна информация, като Scopus, Web of Science и др.

7. Заключение:

Кандидатът за заемане на академичната длъжност „доцент“ отговаря напълно на минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и ал. 3 от ЗРАСРБ, както и на изискванията, посочени в Правилника за неговото прилагане и в Правилника за прилагане на закона за развитие на академичния състав във ВУАРР. Имайки предвид гореизложеното, давам своята **положителна оценка** за участника в конкурса **гл. ас. д-р Кирил Димитров Димитров,** като предлагам на почитаемото научно жури той **да бъде избран за „доцент“** в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки”, професионално направление 3.8 „Икономика”, научна специалност „Одит и финансов контрол“ за нуждите на катедра „Икономика и финанси” към Департамент по икономика и управление.

22.01.2026 г. Член на журито:

гр. Пловдив проф. д-р Бисер Кръстев